

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Sepulturis. Titulus VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

atos, ceterasque personas, quas ordo clericalis includit, pacis tranquillitas vigeat, fervor charitatis exsuet, invalescat concordia unitas a, animarum identitas perseveret. Scimus enim, & ex evidenti facti colligimus, quod non nisi in pacis tempore bene colitur pacis auctor: nec ignoramus, quod dissensiones & scandala pravus actibus aditum preparant, rancores & odia suscitant, & illicitis moribus autum praebeant. Ab olim si quidem inter praelatos & rectores, seu sacerdotes & clericos parochialium ecclesiarum, per diversas mundi provincias constitutos ex una parte, & praedicatorum & minorum ordinum fratres, ex altera (pacis nemulo, satore b zizaniae procurante) gravis & periculosa discordia exiit suscitata, super praedicationibus fidelium populis faciendis, eorum confessionibus audiendis, poenitentibus injungendis eisdem, & tumulandis defunctorum corporibus, qui apud fratrum ipsorum ecclesias, sive loca noscuntur eligere sepulturam. Nos autem (pii patris more laudabili) moleste ferentes incommoda horum, reducens ad exactae considerationis examen, ac intra pectoris claustra solite revolventes, quam sit plena periculis, quam onusta dispendiis, quamque in divina majestatis conspectu reddatur exola discordia supradicta: Et propterea intendentes paternae sollicitudinis studio illam procul evellere, ac omnimode submovere, nullis unquam futuris temporibus favente, c Domino suscitanda: grandi quoque desiderio cupientes, ut hujusmodi negotium, quod potissimum invidet cordi nostro, finem salubrem & celerem per Apostolicam solertiae studium consequatur, diligenti cum fratribus nostris deliberatione praehabita super eo, ad honorem Dei & exaltationem catholicae fidei, quietum statum partium praedictarum, ac salutis animarum fidelium incrementum: de d ipsorum fratrum consilio, auctoritate Apostolica statuimus & ordinamus, ut dictorum ordinum fratres in ecclesiis & locis eorum, & in plateis communibus: libere valeant clero & populo praedicare, ac proponere verbum Dei: hora illa duntaxat excepta, in qua locorum praelati praedicare voluerint, vel eorum se facere solenniter praedicari, in qua praedicare cessabunt, praeterquam si aliud de praelatorum ipsorum voluntate processerit, ac licentia speciali. In studiis autem generalibus, ubi sermones ad clerum ex more fieri solent diebus illis, quibus praedicari solenniter consuevit, ad funera etiam mortuorum, & in festis specialibus, sive peculiaribus eorumdem fratrum, possint iidem fratres, & liceat eis libere praedicare: nisi forte illa hora, qua solet ad clerum in praedictis locis Dei verbum proponi, Episcopus vel praelatus superior clerum ad se generaliter convocaret, aut ex aliqua ratione, vel causa urgente clerum ipsum duceret congregandum. In ecclesiis autem parochialibus fratres illi nullatenus audeant, vel debeant praedicare, vel proponere verbum Dei, nisi fratres praedicti a parochialibus sacerdotibus invitati fuerint vel vocati, & de ipsorum beneplacito & assensu, seu petita licentia fuerit & obtenta: nisi Episcopus vel praelatus superior per eosdem fratres praedicti mandaret. Statuimus etiam & ordinamus auctoritate praedicta, ut in singulis civitatibus & dioecesebus, in quibus loca fratrum ipsorum consistere dinoscuntur, vel in civitatibus & dioecesebus locis ipsis vicinis, in quibus loca hujusmodi non habentur, magistri f priores provinciales praedicatorum, aut eorum vicarii & generales g & provinciales ministri & custodes minorum ordinum praedictorum, ad praesentiam praelatorum eorum

dem locorum se conferant per se vel per fratres, quos ad hoc idoneos fore putaverint, humiliter peturi, ut fratres, qui ad hoc electi fuerint in eorum civitatibus & dioecesebus confessiones subditorum suorum confiteri sibi volentium audire libere valeant, & hujusmodi consentientibus (prout secundum Deum expedire cognoverint) poenitentias imponere salutaris, atque eisdem absolutionis beneficium impendere de licentia, gratia, & beneplacito eorumdem. Ac deinde praefati magistri, priores, provinciales & ministri ordinum praedictorum, eligere studeant personas sufficientes, idoneas, vita probatas, discretas, modestas atque peritas, ad tam salubre ministerium & officium exequendum: quas sic ab ipsis electas representent, vel faciant praesentari praelatis, ut de eorum licentia, gratia, & beneplacito in civitatibus & dioecesebus eorumdem, hujusmodi personae sic electae, confessiones confiteri sibi volentium audiant, imponant poenitentias salutaris, & beneficium absolutionis in posterum a impendant, prout superius est expressum: extra civitates & dioeceses, in quibus fuerint deputatae, per quas eas volumus, & non per provincias deputari, confessiones nullatenus audiant. Numerus autem personarum assumendarum ad hujusmodi officium exercendum esse debet, prout b universalitas cleri & populi, ac multitudo vel paucitas exigit eorumdem. Et si iidem praelati petitam licentiam confessionum hujusmodi audiendarum concesserint, illam praefati magistri, ministri, & alii cum gratiarum recipiant actione, dictaque personae sic electae commissum sibi officium exequantur. Quod si forte jam dicti praelati quenquam ex dictis fratribus praesentatis eisdem ad hujusmodi officium nolent habere, vel non ducerent admitendum: eo amoto vel subtracto, loco ipsius similiter eisdem praesentandus praelatis possit & debeat alius surrogari. Si vero iidem praelati praefatis fratribus ad confessiones (ut praemittitur) audiendas electis, hujusmodi exhibere licentiam recusarint: nos ex nunc ipsis, ut confessiones sibi confiteri volentium libere liceatque audire valeant, & eisdem poenitentias imponere salutaris, atque eisdem beneficium absolutionis impartiri gratiose concedimus, de plenitudine Apostolicae potestatis. Per hujusmodi autem concessionem nequaquam intendimus personis seu fratribus ipsis ad id taliter deputatis, potestatem in hoc impendere ampliore, quam in eo curatis vel parochialibus sacerdotibus est a jure concessa: nisi forsan eis ecclesiarum praelati uberiori in hac parte gratiam specialiter ducerent faciendam. Hujusmodi quoque statuto, & ordinationibus nostris adhaeremus, ut fratres dictorum ordinum in ecclesiis vel locis suis ubilibet constitutis, liberam (ut sequitur) habeant sepulturam: videlicet, quod omnes ad eam recipere valeant, qui sepeliriegerint in locis & ecclesiis memoratis. Verum ne parochiales ecclesiae & ipsarum curati, sive rectores, qui ministrare habent ecclesiastica sacramenta, quibus noscitur de jure competere, praedicare seu proponere verbum Dei, & confessiones audire fidelium, debitis & necessariis beneficiis defraudentur, cum operariis mercedis exhibitio debeat: auctoritate Apostolica constituimus & ordinamus eadem, ut dictorum ordinum fratres, de obventionibus omnibus tam funeralibus, quam quibusvisque & quomodocumque relictis, distincte vel indistincte e, ad quoscumque certos vel determinatos usus, de quibus etiam quarta, sive canonica portio dari, sive exigi non consuevit, vel non debet de jure: nec non de datis vel

a Al. & animarum, &c. b Al. Satoreg. c Alia ista: auctore Loranio. d Al. ita: de fratrum nostrorum consil. &c. e Vide l. fiant loci. s. fin. ff. quemad. servitus amitt. f Alia: magister. g Al. generalis minister.

a Haec dua dictiones, in posterum: desunt in antiquioribus codicibus. b Al. ita: prout universalitas cleri, & populi multitudo, vel paucitas exigit eorumdem. c Vido Lictor peritus. s. i. ff. de cast. pr. l. a filio. s. ff. de ali. & cita. leg. Font. & l. l. k

quatercunque donatis in morte, seu mortis articulo in infirmitate donantis, vel dantis, de qua decesserit, quomodocunque directe vel indirecte fratribus ipsis, vel aliis pro eisdem, quartam partem (quam auctoritate Apostolica taxamus, & etiam limitamus) parochialibus sacerdotibus, & ecclesiarum rectoribus, seu curatis largiri integre teneantur. Facturi & curaturi, quod nec alii, nec alius, à quibus quarta hujusmodi minimè deberetur, ad ipsorum fratrum utilitatem vel commodum hujusmodi fiant relicta, aut in eos taliter data vel donata procedant, seu quod in morte, vel ab infirmis hujusmodi dandum vel donandum fratribus ipsis existeret, in eorundem dantium vel donantium sanitate, sibi dari vel donari procurent. In quibus per ipsos vitandis eorum intendimus conscientias onerare: ut si (quod absit) per fratres ipsos dolo vel fraude, quicquam in hac parte agi fortasse contigerit (præter id, quod eos propterea dictis sacerdotibus, rectoribus, & curatis teneri volumus) etiam districta ratio in extremi iudicii examine requiratur ab eis. Ultra portionem autem hujusmodi, nihil valeant parochiales, rectores, curati, & prelati exigere supradicti, neque illis dicti fratres amplius impendere sint adstricti, neque ad id, à quoquam possint aliquo modo coerceri. Nos etenim (ut in cunctis æqualiter & pacificè favente Domino procedatur) universa privilegia, gratias, indulgentias, verbo seu scripto sub quacunque forma vel expressione, seu conceptione verborum, à nobis vel prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus cuicunque ordinum prædictorum concessa, necnon consuetudines, conventiones, statuta & pacta in quantum sunt præmissis, vel alicui præmissorum contraria, ea penitus revocamus, vacuamus, cassamus, & irritamus: quinimò cassa, vacua & irrita nunciamus, & decernimus nullius prorsus existere firmitatis. Ceterum universos ecclesiarum prelatos cujuscunque præminentie, status, vel dignitatis existant, ac sacerdotes parochiales & curatos, sive rectores prædictos, presentium tenore rogamus & hortamur attentè, nihilominusque a eis districtè præcipiendo mandamus, quatenus pro divina & Apostolica sedis reverentia, prædictos ordines & professores eorum habentes affectu benevolò commendatos, fratribus ipsis non se difficiles, graves, duros, aut asperos, sed potius favorabiles, propitios, ac benignos, piaque munificentia liberales se studeant exhibere: sic eos in prædicationis officio, & b propositionibus verbi Dei, ac in omnibus aliis supradictis, tanquam cooperatores eorum idoneos, & laborum suorum participes prompta benignitate recipiant, ac affectuosè admittere non omittant, ut proinde illis æternæ beatitudinis præmium augeatur, & animarum salutis incrementa felicia procurentur. Nec ipsos lateat, quòd si secus ab eis agi fortasse contigerit in hac parte, Apostolica sedis benignitas, quæ ordines & professores eosdem ubere favore prosequitur, & gerit in visceribus charitatis, contra eos non immeritò turbaretur, nec eadem æquanimiter pati posset, quin super hoc provisionis opportuna remedium adhiberet: ipsaque nihilominus celestis indignatio principis, digna pro meritis rependentis, cujus obsequia fratrum ipsorum sedulitas curiosa prosequitur, minimè præteriret.

DE DECIMIS, PRIMITIIS, ET OBLATIONIBUS. c
TITVLVS VIII.
CAP. I.

a Al. ita: nihilominus eu districtè præcipiendo mandante, &c.
b Al. & propositionu. c In antiq. cod. etiam impressu de sunt hæc tria verba: primitiu & oblationibus.

Pont. quatuor castes, in quibus religiosi graviter, & passim
tes ecclesias, circa decimas eu debitas, frangunt per alios, cum
interest, non desistunt intra mensem, vel de usurpato vel retento
intra duos menses non fecerint emendam, subiecti sunt ad illam
administrationibus, & beneficiis: & talia non habentur nisi in
communis. Secundus, tertius, & quartus casus ibi, San. Jo.
Joan. And.

Clemens V. in concilio Viennensi.
Religiosi a quicunque, qui novallim aut duo
decimas eccl. debitas ad eos ex aliqua causa
legitima non spectantes, appropriate sibi pro
sumplerint, aut exquistis fraudibus, sive coloribus uti
pare: seu, qui de animalibus familiarium & pastorum
suorum, vel aliorum etiam animalia ipsa eorum propterea
immiscerint: seu, qui de animalibus, quæ in fructibus
ecclesiarum in pluribus locis emunt, emptione vel
venditionibus vel aliis ab ipsis tenenda: seu, qui de rebus,
quas tradunt aliis excolendas decimas solum ecclesiarum
permiserint, aut prohibuerint: nisi post requisitionem
per eos, quorum intererit, super hoc eis factum à prælati
suis desisterint intra mensem, aut si de eis, quæ contra præ
missa usurpare vel retinere præsumpserint, intra duos
menses damnicatis ecclesie emendam non fecerint
competentem: sint, & tandiu maneant ab officio, ad
ministrationibus & beneficiis suis suspensi, donec delicta
terint & satisfecerint, ut superius est expressum. Quod
si religiosi hujusmodi administrationes, vel beneficia
non habeant, eo casu, quo alii supradicti suspensionem
ipsi sententiam excommunicationis incurrant, ante sus
sensionem condignam nullatenus absolventi: privilegia
non obstantibus quibuscunque. Ceterum præmissa
extendi volumus ad animalia, quæ per religionem
ipsorum donatos seu oblatos tenentur: dum tamen illa
religiosis eisdem cum effectu donaverint, aut oblatos
se & sua.

CAP. II.
Decima beneficiorum alioi concessa, sibi debetur fructibus
taxationem, & de moneta corrente: Nec possunt collectores pro
hoc distrabere, vel occupare ornamenta divini officii de parochia
Joan. And.

Idem in eodem.
Beneficiorum decima cuius simpliciter continetur
ad tempus, secundum taxationem decime in illis
partibus, in quibus fiet concessio, consuetudo, & ad dis
netam currentem b communiter ipsa decima bene
poterit & debet. Nec per collectores a decima bene
ve exactores ipsius decime, ecclesiarum curam, &
alia ornamenta divinis officiis deputata, nec pignori
vel distractionis capi vel recipi volumus nec distrabi,
seu quomodolibet occupari.

DE REGULARIBUS ET TRANSENTIIBUS
AD RELIGIONEM.
TITVLVS IX.
CAP. I.

Professi ordinum mendicantium, etiam licet transentes ad non
mendicantes, licet administrationes habeant, non habent vocem in
capitulo, etiam si alii de capitulo id concedant: nec desuper amb
qui possint administrationes, privatus, vel officia, etiam in capitulo
utant: nec pro se vel alio animarum curam gerent: & etiam
contra factum, ultimo pont. casum exceptum Joan. And.
Clemens V. in concilio Viennensi.

a Vide Cons. Trid. sess. 21. de reform. c. 12. b Vide Constitutio
num consil. 137. & Albertum Brimum consil. 98. c De postulat
collektorum, & subcollektorum, & an debeant constare per litteras, &
de Rosam de c. 166. in m. v.

